

Resums

Eulàlia Bonet; Maria-Rosa Lloret

Efectes d'OCP en la cliticització del català

En català les seqüències de sibilants no es pronuncien mai com a tals. En la majoria de contextos totes les varietats coincideixen pel que fa a les «estratègies» que utilitzen per evitar aquestes seqüències, que poden ser l'epèntesi o l'elisió. La variació només es troba en el domini dels clítics pronominals (però no en el d'altres menes de clítics). Una de les fonts de variació s'explica mitjançant la divisió d'una restricció general en dues restriccions més específiques, la qual cosa implica una reordenació parcial de restriccions. L'altra font de variació, que inclou un cas d'opacitat aparent, s'explica mitjançant una restricció del tipus output-output que fa referència a relacions paradigmàtiques.

Paraules clau: OCP, clítics, epèntesi, elisió, fusió, opacitat, teoria de l'optimitat.

Dennis Delfitto

La semàntica dels clítics pronominals i algunes conseqüències

Investigacions recents sobre l'adquisició lingüística de les condicions de lligam suggereixen que els clítics pronominals (PCs) codifiquen la presència d'una posició argumental no saturada. És a dir, les construccions amb clític pronominal codifiquen abstracció: la posició argumental relacionada amb el clític es reobre. Aquesta interpretació representa un canvi radical de visió respecte d'anàlisis tradicionals en gairebé tots els models sintàctics (incloent-hi HPSG i Principis i Paràmetres), les quals interpreten la funció dels clítics com una reducció de la valència dels predicats als quals s'adjunten, ja sigui al lèxic (HPSG) o a la sintaxi (P&P). En aquest article donaré arguments empírics i conceptuals a favor d'aquesta reinterpretació de les construccions amb clític pronominal. En particular, aquesta nova visió dels clítics pot millorar substancialment l'explicació de fenòmens sintàctics com a mínim en les següents àrees: (a) l'adquisició de dades relacionades amb el principi B en llengües romàniques; (b) la interpretació típica dels clítics pronominals i dels lligats a una variable; (c) la relació diacrònica entre les construccions dislocades a l'esquerra amb clític o les construccions amb clític pronominal; (d) les propietats de les construccions dislocades a l'esquerra amb clític de les llengües romàniques: per exemple, propietats com la presència opcional dels clítics de represa o la naturalesa recursiva dels constituents topicalitzats a la perifèria esquerra.

Paraules clau: clítics pronominals, condicions d'interfície, trets interpretables, topicalització, perifèria esquerra, efectes de localitat, clítics de represa.

Richard Kayne

Sobre algunes preposicions que semblen internes a l'SD: l'anglesa *of* i la francesa *de*

L'article mostra que, tot i que la preposició anglesa *of* i la preposició francesa *que* semblen internes al SD, en realitat poden ser analitzades com a externes al SV. D'altra banda, s'argumenta que el que sembla moviment de quantificador nu és, de fet, moviment de «romanent» (remnant movement). També es proposa que cada subpart +N d'un SD ha de tenir el seu propi cas, cosa que comporta que els sintagmes, com que no són caps, no tenen mai cas.

Paraules clau: sintaxi, sintagma nominal, preposicions, cas, trasllat.

Rita Manzini; Leonardo M. Savoia

Clítics: Patrons de lexicalització dels anomenats datius de 3ª persona

Manzini i Savoia (1999, 2001a, 2001b, en premsa) defensen que els fenòmens bàsics que afecten les seqüències de clítics s'expliquen millor només fent referència a un component sintàctic minimalista, és a dir, sense fer ús d'un component morfològic especialitzat o comparacions dins el marc de l'Optimitat entre derivacions i representacions. En particular, aquests treballs assumeixen que els clítics són categories de flexió especialitzades que s'adjunten directament a les mateixes posicions on després apareixen; a més, aquestes categories estan ordenades dins una jerarquia universal, tal com s'explica en l'article. L'objectiu d'aquest article és examinar el comportament de la categoria datiu des d'aquesta òptica. Conclourem que no hi ha evidència a favor de la categoria datiu en les llengües romàniques que examinem, sinó que hi ha evidència a favor de la categorització dels anomenats clítics de datiu com a elements quantificats o com a elements d'íctics (locatius). En tots els casos, la categorització emprada dependrà del tot de les propietats referencials, o més generalment, de les propietats semàntiques intrínseques a les entrades lèxiques involucrades, fet que fins i tot posa en qüestió la noció tradicional de Cas.

Paraules clau: clítics, Cas, exclusió mútua, supleció, datiu, locatiu, partitiu, acusatiu, si, dialectes italians.

Lea Nash; Alain Rouveret

Cliticització com a Atraieu no selectiu

L'objectiu d'aquest article és donar compte de manera explicativa de la divisió entre enclisi i proclisi en construccions amb pronoms clítics en llengües romàniques i semítiques. L'anàlisi es basa en dos supòsits fonamentals: (i) els clítics no es traslladen a posicions específiques preestablertes, sinó que aprofiten màximament l'estructura categorial existent; (ii) els patrons de cliticització depenen estretament de les propietats flexives de la llengua, més concretament, del contingut de trets de les dues categories funcionals, Flex i v. Mostrem com les diverses asimetries en el comportament dels clítics es poden explicar elegantment en termes de la teoria minimalista del trasllat, combinada amb certes hipòtesis formals sobre la construcció de l'estructura sintagmàtica i sobre la relació entre la morfologia i la sintaxi. Basant-nos en algunes idees sobre els trets no interpretables, i sobre Atraieu i Concordeu, defensem que els patrons de cliticització es poden derivar de les estratègies que permet la GU per comprovar els trets no interpretables de la categoria Flex, així com de l'origen derivacional de dels trets de temps i de persona i nombre. Proposem un

principi, el Principi de l'Atraieu No Selectiu, segons el qual un tret no interpretable és un atractor potencial per a tots els trets que són de mateix tipus que el tret que atreu selectivament. En llengües romàniques i semítiques, els conjunts de trets dels clítics són atrets no selectivament per Flex. Hi ha dos principis més, el Principi de Prioritat i la Condició de Legitimació Única, que garanteixen que en algun moment de la derivació un clític es pot incorporar a Flex només si Flex no té ja un morfema flexiu adjuntat. Aquesta idea és la clau de la divisió entre enclisi i proclisi. L'enclisi, és a dir, la incorporació dels clítics a Flex, no és permesa en les oracions finites de les llengües romàniques en què el tret no interpretable de Flex atreu selectivament el conjunt de trets de persona i nombre; en canvi, és permesa en llengües semítiques i en portuguès europeu, en què els mateixos trets es comproven per Concordeu.

Paraules clau: clítics, morfemes flexius, tres no interpretables, Atraieu, Concordeu.

Francisco Ordóñez

Algunes combinacions de clítics en la sintaxi de les llengües romàniques

L'objectiu d'aquest article és donar compte de certs buits en la distribució sintàctica de les combinacions de clítics en varietats de l'aragonès, el català, l'occità i el castellà. La perspectiva segons la qual l'ordre dels clítics ve determinat per patrons és insuficient perquè els patrons entren en joc després del component sintàctic, ja sigui a la morfologia, ja sigui en algun altre component post-sintàctic. En l'alternativa que proposo l'ordenació de les combinacions de clítics es pot donar a la sintaxi, com anticipaven Kayne (1994) i Terzi (1999). En concret, proposaré que en algunes de les anomalies hi ha involucrades combinacions de clítics que no formen constituents (clítics escindits), mentre que, en altres, un dels elements no és realment un clític, sinó un element amb un estatus morfològic diferent o un pronom feble com a Cardinaletti i Starke (1999).

Paraules clau: combinació de clítics, patrons, clítics escindits, pronoms febles, morfologia.

Jaume Solà

Pujada de clítics i llengües de subjecte nul

L'objectiu d'aquest article és derivar la pujada de clítics de la restructuració juntament amb la propietat de Subjecte Nul. Les dades provenen sobretot del català. Proposo una anàlisi bioracional de les construccions de restructuració, en què la pujada de clítics (com qualsevol dependència clític-Argument) s'analitza com una dependència A, suposant que els clítics són nuclis AGR que comproven trets dins el sistema de Concordança-Cas. La pujada de clítics seria, així, una dependència A de «llarga distància», que és possible si suposem que la restructuració és sempre elevació, i que l'elevació en les llengües de Subjecte Nul és una estructura transparent per a dependències A, a causa de la natura de la comprovació del Cas Nominatiu en aquestes llengües. A aquest efecte, cal una reformulació de les condicions de localitat per a la comprovació (Concordeu, Chomsky 1998), la qual té una certa plausibilitat per raons independents.

Paraules clau: concordança verbal, clítics d'objecte, Cas, elevació de subjecte, pujada de clític.
